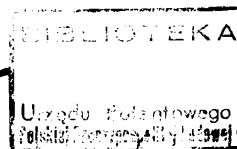

31 października 1931 r.

D03j 5/02

2

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 14383.

Kl. 86 g 7.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

D03j 5/02

Drewniane czółenka tkackie.

Zgłoszono 17 lipca 1930 r.

Udzielono 3 września 1931 r.

Pierwszeństwo: 31 lipca 1929 r. (Niemcy).

Większość stosowanych w tkactwie czółenek wyrabia się z drzewa; do tego celu nadają się jednak tylko pewne nieliczne gatunki drzewa, które również nie odpowiadają całkowicie wszystkim wymaganiom pod względem wytrzymałości, ciężaru i t. d. I tak np. w licznych przypadkach, w celu podniesienia ciężaru do żądanej wysokości, należy wkładać ołów.

Dokonano obecnie godnego uwagi spostrzeżenia, iż można otrzymać czółenka tkackie, przewyższające dotychczasowe, skoro jako tworzywa użyć drzewa nasyczonego obojętnymi stałymi chlorowanymi węglowodorami o niezbyt wysokim punkcie topliwości. Do tego celu można stosować również ciała, których punkt topliwości le-

ży wyżej od temperatury, w jakiej drzewo użyte uszkadza się, skoro je przeprowadzić w stan płynny w temperaturze, w której drzewo nie ulega uszkodzeniu, dodając do nich niżej wrzących domieszek, jak np. parafiny, wosku ziemnego lub innych chlorowanych węglowodorów. Zwłaszcza nadają się wyższe chlorowane węglowodory, jak np. chlorowany naftalen zawierający około 45—60% chloru i chlorowane dwufenyle, które w temperaturze zwykłej znajdują się w stanie stałym.

Wyrób czółenek tkackich można przeprowadzić w ten sposób, że nasycy się uprzednio bloki o odpowiedniej wielkości, poczem przerabia się je zapomocą zwykłych maszyn na czółenka. Czółenka tkac-

kie można jednak poddać traktowaniu powyższemu w rozmaitych stadjach ich wyrobu.

Przykład I. Blok z drzewa jesionowego suszy się w próżni w zbiorniku żelaznym w temperaturze 120°C w ciągu godziny, poczem posypuje się go chlorowanym naftalenem i ogrzewa w ciągu pół godziny, pod ciśnieniem 5 atm w temperaturze 120 — 125°C. Po usunięciu przywierającego z zewnątrz chlorowanego naftalenu blok można przerobić na czółenka tkackie w sposób zwykły.

Wykonane w ten sposób czółenka tkackie odznaczają się większą wytrzymałością, gładką powierzchnią, są odporne na działanie wilgoci i posiadają wysoki ciężar. Ciężar w tym przypadku jest w przybliżeniu dwa razy większy niż czółenka o takiej samej wielkości, wykonanego z drzewa nietraktowanego.

Przykład II. Blok z drzewa grabowego nasycy się woskiem, otrzymanym przez stopienie i zmieszanie 100 cz. wag. cztero-naftalenu z 10 cz. wag. czerzyny i 4 do 5 cz. wag. tlenku magnezowego. Również otrzymane z tego bloku czółenka wykazują powyżej wspomniane zalety; wykazują one obok podwyższenia wytrzymałości na

złamanie o 30% wzrost ciężaru od 50 do 100%.

Czółenka wykonane z bardzo spoistego drzewa persymonowego zostają ulepszone również zapomocą nasycania. Np. osiąga się zwiększenie ciężaru około 30—35%.

Przykład III. 100 cz. wag. chlorowanego dwufenylu, zawierającego około 60% chloru ogrzewa się w autoklawie do 110—120°. Do stopionej masy wprowadza się 500 cz. wag. przyciętych kawałków drzewa bukowego umieszczonych w klatce, zamyka się w autoklaw i wytwarza próżnię w ciągu 1½ godziny w temperaturze 120°. Po zniesieniu próżni autoklaw otwiera się i wyjmuje zeń na gorąco klatkę z drzewem. Z drzewa tego wyrabia się czółenka tkackie w sposób zwykły.

Zastrzeżenie patentowe.

Drewniane czółenka tkackie, znamienne tem, że są nasyczone obojętnymi, stałymi chlorowanymi węglowodorami.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.
Zastępca: K. Czempiński,
rzecznik patentowy.